

ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

№ 260

Ελ. Πλατάκι Φυσικου

Τό σπηλαιον εδρσκειται εις τόν νομόν Λασηθλου Κρήτης, περιφέρεια Κοινότητος Βραχασίου, εις τοποθεσίαν " ΠΥΓΩΣ", εις ύψος 65 μ ύ. έ. θ. Γεωγρ. ισηκος (Γρηνουιτς) 25°30'50" και πλατος 35°17'57" (γεωμαν. χάρτης I : 25000 έκδ. 1943)

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Άγρός θαμνώδης ήμικαλλιεργημένος. Έπ' αυτός CARATONIA SILIQUA και OLEA EUROPAEA L.. Σχεδόν επίπεδος έκτασις μικρά μέ έλαφράν κλίσει προς Β. Δ. Τό έδαφος έξ ύλικού άποσαθρώσεως άσβεστολιθικών πετρωμάτων. Είς συγκρότημα λόφων έκτελούντων τάς πρώτας προς Β. άνωρείς του όρους Σελένα.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΡΣΤΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ.

Ίσηκος 57 μ. πλατος 17 μ βάθος 25 μ.

Περιγραφή. Είσοδος μέ διατομήν σχεδόν όριζόντιαν διαστάσεων 5 X 7 περίπου. Καταδύρος καθόδος εις βάθος 5-7 μ σχηματισθεΐσα διά πτώσεως τμήματος της όροφης του σπηλαιου. Τά προϊόντα της καταπτώσεως φαίνονται εις τό υπό τήν είσοδον δάπεδον του σπηλαιου. Έκείθεν εΰθε διαδύρομος προς τό έσωτερικόν κατερχόμενος επ' άρχετόν προς Α. μέ κλίσειν 45° περίπου. Περαιτέρω τό δάπεδον είναι όριζόντιον. Είς τινα σημεία τουτου έπαντώνται διαί διαφόρου μεγέθους βάθους 1-3 μ αι μεγαλύτεραι τών όποίων έκτείνονται εις στενούς και βραχείς διαδύρομους υπό τό δάπεδον. Ολόκληρον σχεδόν τό δάπεδον του σπηλαιου καλύπτεται υπό προϊόντα καταπτώσεων εκ της όροφης, ιδιαιτέρωθεν της είσοδου και εις τήν αίθουσαν Z (βλ. "ΠΑΝ" Νο 196-197 σελ. 22). Τό ύψος της όροφης κοιμλει. Πάντως καθ' όλην τήν έκτασιν δόναται τις νά βαδίση όρθιος έκωλύτως.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ.

Τό σπηλαιον ένοίγεται έντός άσβεστολιθικού πετρώματος έκτελει δέ τυπικόν παράδειγμα διαβρωσιγενούς σπηλαιώδους σχηματισμού (βλ. ένθ. έν τομήν σελ. 22).

ΟΡΥΣΤΑ ΑΠΟΨΙΜΑΤΑ.

Σταλακτίται και σταλαγιίται, εις τινας δέ περιοχάς σταλακτιτικά στήλαι. Είς τήν όροφήν τών υπό τό δάπεδον μικρών διαδύρομων εδρσκονται μικροί πλακώδεις σταλακτίται μέ ώρας πτυχάς.

Ζωϊκά ή Φυτικά αποθέματα : Δέν απαντώνται πλέον ελαχίστην κόπρου νυκτερίδων.

ΥΔΡΟΛΟΓΙΑ. Μικροσυλλογή ύδατος άκαταλλήλου προς πόσιν.

ΚΑΠΝΙΤΟΛΟΓΙΑ. Θερμοκρασία άέρος έντός 14,46°C . Έκτός του σπηλαίου υπό σκιάν 28,06° (24.8.1950).

* Απόλυτος ύγρασία άέρος έντός 11,7 (χιλ), έκτός 14,8(χιλ).

Σχετική ύγρασία άέρος έντός 96 έκτός 53.

* Η θερμοκρασία ύδάτων των μικροσυλλογών δέν έμμετρήθη.

Ρεύματα άέρος δέν απαντώνται.

* Άλλαι παρατηρήσεις. * Η ύγρασία άέρος διαπερατική μή επιτρέπουσα την έντός του σπηλαίου παραμονήν επί μακρόν χρόνον.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ. * Ολίγαι νυκτερίδες (VESPERTILIO). Είς τινα σημεΐα του ύγρου δαπέδου λευκός Ινώδης μύκης όν δέν ήδυνήθημεν νά προσδιορίσωμεν. Είς τό ύψος των μικροσυλλογών μικροχλωρίξ και μικροπανίς μή προσδιορισθεΐσα.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΙΣΤΟΡΙΑ. Τό σπήλαιον κείται έγγός του υπό της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής άνασκαφέντος μινωϊκού άνακτόρου των Ηαλιών (περί ου εδρωτάτη δημοσίευσις). Είναι ένδεχόμενον άνασκαφή έντός του σπηλαίου νά ήρρη εις οΰς σχετικά εδρήματα δεδομένου ότο οι μινωικοί Κρήτες έλέτρευον τους σταλακτίτας και παντοιοτρόπως έχρησιμοποιοϋν τά σπήλαια.

Είς τό σπήλαιον τούτο κατέφυγον οι κάτοικοι της κοινοπόλεως Βραχασίου περί τά μέσα Σεβρουαρίου 1823 μετά τό δράμα του σπηλαίου της Ηιλιάτου. Εσώθησαν όμως εκ της καταδίωξεως του Χασάν Πασά πληροφορηθέντες εγκάίριως τά της προσεγγίσεως αυτού υπό των προωθημένων υπερασπιστών του σπηλαίου εις " ΣΚΟΡΔΑΣΣΑΛΕΣΙ", ένθα οΰτος άπέκλισε πολλούς εκ των πολεμιστών του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: * Εξ όσων γνωρίζομεν δέν υπάρχει πλέον του σημειώματος του γράφοντος εις τό περιοδικόν ΠΑΝ 196-197 σ.20 Δύο σπήλαια εις την περιφέρειαν Βραχασίου Κρήτης. Πρώτος εξερευνήσας τό σπήλαιον ο γράφων (24.8.1950), ο ΐδιος δέ και ο πρώτος καταγράφας (βλ. ένθ. άν.)

Ζωϊκά ή Φυτικά αποθέματα : Δέν απαντώνται πλέον ελαχίστην κόπρου νυκτερίδων.

ΥΔΡΟΛΟΓΙΑ. Μικροσυλλογή ύδατος άκαταλλήλου προς πόσιν.

ΚΑΠΝΟΛΟΓΙΑ. Θερμοκρασία άέρος έντός 14,46° C . Έκτός του σπηλαίου υπό σκιάν 28,06° (24.8.1950).

* Απόλυτος ύγρασία άέρος έντός 11,7 (χιλ), έκτός 14,8(χιλ).

Σχετική ύγρασία άέρος έντός 96 έκτός 53.

* Η θερμοκρασία ύδάτων των μικροσυλλογών δέν έμμετρήθη.

Ρεύματα άέρος δέν απαντώνται.

* Άλλαι παρατηρήσεις. * Η ύγρασία άέρος διαπερατική μή επιτρέπουσα την έντός του σπηλαίου παραμονήν επί μακρόν χρόνον.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ. * Ολίγαι νυκτερίδες (VESPERTILIO). Είς τινα σημεία του ύγρου δαπέδου λευκής Ινώδης μύκης όν δέν ήδυνήθημεν νά προσδιορίσωμεν. Είς τό ύψος των μικροσυλλογών μικροχλωρίς και μικροπανίς μή προσδιορισθεΐσα.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΙΣΤΟΡΙΑ. Τό σπήλαιον κείται έγγός του υπό της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής άνασκαφέντος μινωϊκού άνακτόρου των Ηαλιών (περί ού εδρωτάτη δημοσίευσις). Είναι ένδεχόμενον άνασκαφή έντός του σπηλαίου νά ήρρη εις οώς σχετικά εδρήματα δεδομένου ότο οί μινωικοί Κρήτες έλέτρευον τους σταλακτίτας και παντοιοτρόπως έχρησιμοποιοϋν τά σπήλαια.

Είς τό σπήλαιον τούτο κατέφυγον οί κάτοικοι της κοινοπόλεως Βραχασίου περί τά μέσα Θεβρουαρίου 1823 μετά τό δράμα του σπηλαίου της Ηιλιάτου. Εσώθησαν όμως έκ της καταδίωξης του Χασάν Πασά πληροφορηθέντες εγκάίριως τά της προσεγγίσεως αυτού υπό των προωθημένων υπερασπιστών του σπηλαίου εις " ΣΚΟΡΔΑΣΑΛΕΞΙ", ένθα ούτος άπέκλισε πολλούς έκ των πολεμιστών του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: * Εξ όσων γνωρίζομεν δέν υπάρχει πλέον του σημειώματος του γράφοντος εις τό περιοδικόν ΠΑΝ 196-197 σ.20 Δύο σπήλαια εις την περιφέρειαν Βραχασίου Κρήτης. Πρώτος έξερευνήσας τό σπήλαιον ο γράφων (24.8.1950), ο ΐδιος δέ και ο πρώτος καταγράψας (βλ. ένθ. άν.)